

International Science Group

ISG-KONF.COM

**TRENDS IN THE
DEVELOPMENT OF
MODERN SCIENTIFIC
THOUGHT**

X

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

23-26 November

Vancouver, Canada

DOI 10.46299/ISG.2020.II.X

ISBN 978-1-63649-921-5

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ: АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ І НЕДОЛІКІВ

Pankevych Artur,

Ph.D., Associate Professor
Ukrainian Medical Stomatological Academy,

Kolisnyk Inna,

Ph.D., Associate Professor
Ukrainian Medical Stomatological Academy,

Hohol Andrii,

Ph.D., Associate Professor
Ukrainian Medical Stomatological Academy,

Вимушений перехід вищих навчальних закладів у формат дистанційного навчання спонукав викладачів до пошуку і розробки нових методик викладання та став неабияким викликом для усієї системи освіти. Дистанційна освіта, в її прямому розумінні, це нова система організації освітнього процесу, що в першу чергу базується на принципах самостійного опрацювання навчального матеріалу та була розроблена з метою підвищення кваліфікації слухачів, що вже отримали вищу освіту [2]. Згідно інших літературних джерел, освітні технології в медицині, що забезпечують віртуалізацію навчального процесу, одержали назву «дистанційної медичної освіти (ДМО)», а дистанційне надання медичної допомоги – «телемедицини» [3, 4]. Тобто серед головних завдань, що постали перед викладачами – це заохочення студентів до самоосвіти та дисципліни під час опрацювання нового матеріалу, а також стимуляція до плідної праці. Але неможливо не враховувати такі важливі складові успішного навчання, як комунікація викладача зі студентами, можливості задавати питання і одразу отримувати на них розгорнуту відповідь, участь у процесі живої дискусії, що дає змогу прийти до певних висновків. Серед невирішених питань стало також забезпечення вільного доступу до навчальних матеріалів а також забезпечення належного і об'єктивного контролю та оцінювання знань студентів.

Одним з найлегших питань до вирішення стало забезпечення студентів медичною літературою – усі методичні розробки практичних занять та мультимедійні презентації лекцій трьома мовами розміщені на сторінці кафедри на сайті академії. При необхідності чи у разі виникнення труднощів у пошуках, особливо серед іноземних студентів, викладач має змогу надіслати

студенту посилання на необхідну сторінку за допомогою різних доступних месенджерів.

З метою вирішення питання живого спілкування виникла потреба до застосування різноманітних програм із функцією групових чатів та відеоконференцій. Одним із таких сервісів є платформа Zoom, яка є досить простою у використанні, може бути встановлена як на комп'ютері, так і в телефоні. До того ж серед можливостей Zoom слід відмітити: проведення онлайн занять з відео високої якості та з можливістю участі до 100 користувачів (тривалість сесії у безкоштовній версії лише 40 хвилин); функція демонстрації матеріалів на робочому столі; можливість планувати заняття заздалегідь [1]. Однак, застосування платформи Zoom передбачає наявність певного технічного забезпечення: комп'ютера, ноутбука, планшета чи телефону; безперебійного доступу до мережі Інтернет та навичок користування гаджетами.

Здавалося б, що дана платформа допоможе вирішити усі питання, однак на етапі впровадження у практику ми стикнулися із певними труднощами.

1. Ідентифікація студента. Досить часто студенти відвідують заняття у Zoom з вимкненою камерою, що утруднює спілкування (викладач спілкується із фото студента, або ж з табличкою, де навіть «нік» не завжди відповідає прізвищу та імені студента) та не дає змоги точно ідентифікувати слухача. Ця обставина також унеможлиблює контроль за студентом під час відповіді (невідомо, чи студент сам відповідає, чи користується літературою або ж допомогою друга). Прохання увімкнути камеру досить часто ігноруються або ж виявляється її несправність. До вирішення проблеми, на нашу думку, слід залучати адміністрацію, дії якої полягають у присвоєнні кожному студенту особистого ідентифікатора. Створення своєрідного «електронного» списку полегшить роботу викладача і значно скоротить час, що втрачається на організаційні заходи на початку заняття.

2. Контроль та оцінювання знань студентів. Під час практичних занять офф-лайн ми користуємося чіткими критеріями оцінки знань, які включають перевірку початкового рівня знань, що базується на використанні тестових завдань із однією вибірковою відповіддю, усним опитуванням згідно тематики практичного заняття а також умінням застосовувати отримані знання у практиці. На жаль ефективність застосування тестів під час онлайн сесії є сумнівною, оскільки у викладача відсутня можливість спостерігати за роботою студента навіть при ввімкненій камері, а скопійована правильна відповіді у мережі Інтернет не може слугувати підтвердженням знань студента. Також сумнівним, на наш погляд, є надсилання тестів студентам на електронну пошту і обмеження їх у часі для відправлення відповідей викладачеві. Такі завдання опиняються у базі «студентського середовища» і їх застосування у інших групах стає малоефективним. Зрозуміло – це потребує величезної бази якісних тестів, що практично неможливо реалізувати у межах однієї теми практичного заняття. У такому разі краще себе зарекомендували клінічні задачі без варіантів відповідей, що на основі описаної клінічної картини потребують встановлення діагнозу, проведення

диференційної діагностики, призначення лікувальних заходів та письмового обґрунтування усіх своїх відповідей. Використання завдань такого роду дозволяє оцінити не лише теоретичні знання студентів, а і їх здібності до клінічного мислення, уміння аналізувати та вірно застосовувати набуті теоретичні знання у конкретній ситуації. Крім того, такі завдання неможливо списати непомітно, оскільки навіть при одному діагнозі, обґрунтування відповідей та вибір методу лікування буде відрізнятися у різних студентів. З іншого боку така форма теж не може претендувати на універсальність, з огляду на те, що студент має необмежений доступ до літературних джерел а це знижує відсоток його індивідуального підходу до розв'язання задачі. На додаток завдання не повинно повторюватись і крім словесного наповнення мати якісну ілюстровану складову. Вирішити це питання дозволило б використання платформи, що дозволяє одночасно демонструвати екран усім студентам під час проведення контролю. Тоді викладач зможе побачити, чи студент працює самостійно, чи використовує електронний ресурс у випадку письмової відповіді.

3. Під час усного опитування, яке є доступним у платформі Zoom інколи виникають проблеми, пов'язані із роботою Інтернет-мережі. Часто втрачається частина звуку, інколи вникає його затримка, або ж затримка зображення. Незважаючи на ці недоліки, спілкування є живим, кожен студент може прийняти участь у дискусії, задати питання при необхідності. Викладач має змогу демонстрації екрану що дозволяє застосовувати під час занять фотографії тематичних хворих, рентгенівські знімки та інші наочні посібники. Застосування фотографій тематичних хворих дозволяє урізноманітнити заняття, зацікавити студентів та залучити їх до обговорення. Це допомагає розвивати клінічне мислення у студентів, спонукає до пошуку необхідної інформації, тобто стимулює до самоосвіти.

4. Практичні навички. Необхідно зазначити, що при вивченні стоматології досить вагоме значення відводиться практичним навичкам. Студенти краще запам'ятовують методики проведення анестезій, демонструючи їх на фантомах чи черепі, а назви та відмінності різних видів щипців, способи їх тримання та етапи видалення зубів досить важко засвоїти, користуючись лише малюнками чи фотографіями інструментарію. Також під час звичайних практичних занять студенти мають змогу асистувати викладачеві, приймати участь у обстеженні стоматологічного хворого, заповненні медичної документації, що на жаль, неможливо здійснити при проведенні заняття онлайн.

В той же час читання лекцій із використанням платформи Zoom виявилось досить зручним: за посиланням лекцію відвідують усі бажаючі студенти (можливість приєднання до 100 чоловік); є можливість демонстрації екрану, що дозволяє застосовувати мультимедійні презентації чи навчальні фільми; наявність чату дає змогу задати питання і протягом лекції отримати на нього відповідь.

Таким чином, обрана кафедрою пропедевтики хірургічної стоматології платформа Zoom має свої переваги і недоліки, зумовлені скоріше за все

особливостями викладання предмету. Для об'єктивного оцінювання знань студентами на практичних заняттях було запропоновано поєднувати усне опитування, що здійснюється під час он-лайн спілкування та розв'язування ситуаційних задач, що надаються студентам наприкінці заняття і після їх вирішення надсилаються викладачеві на електронну пошту.

Список літератури

1. Використання сервісу Zoom в умовах дистанційного навчання (робочий документ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <https://content.hneu.edu.ua/s/Sx1eP17G->

2. Кошелев И.А. Дистанционное образование в системе современного здравоохранения: реальность и перспективы / И.А. Кошелев // Медицинский альманах. - №1 (10). – 2010. – С. 48-53.

3. Проблеми впровадження ДО в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://www.osvita.org.ua/distance/ukraine/vprov>

4. Скрипник Л.М. Дистанційна медична освіта: сучасні реалії та проблеми / Л.М. Скрипник // Архів клінічної медицини. – 2012. – № 2 (18). – С. 116-118.